

VZGOJA ZA ZDRAVJE ZA SREDNJEŠOLCE

Šolsko leto 2024/2025

VZGOJA ZA ZDRAVJE ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

Srednješolsko obdobje je obdobje velikih sprememb, tako na telesnem kot duševnem področju. Istočasno pa je to zelo občutljivo obdobje, v katerem različni dejavniki vplivajo na razvoj posameznika. Prav zaradi občutljivosti v času odraščanja mladostniki potrebujejo posebno skrb odraslih. Vzgoja za zdravje je pomemben in nepogrešljiv del promocije zdravja in je definirana kot planiran proces za doseganje znanja povezanega z zdravjem ali boleznijo. Pri tem je seveda potrebno upoštevati njene zakonitosti kot dinamičen proces učenja. Vzgoja za zdravje ni samo širjenje informacij in informiranje, ampak je aktivni proces učenja ob upoštevanju lastnih izkušenj in socialno-ekonomskih faktorjev. Namen vzgoje za zdravje je informirati in motivirati posameznika ali skupino k skrbi za svoje zdravje. Z različnimi programi pa omogočamo posamezniku pridobivanje znanja, oblikovanje stališč in vedenj za zdrav življenjski slog (povzeto po NIJZ).

Zakon o osnovni šoli (Ur. L. RS št. 81/06) navaja dolžnost sodelovanja šole z zdravstvenimi zavodi. Na podlagi Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Ur. L. RS št. 19/98 vključno s spremembami) se je od izoblikoval priročnik *Odnos do telesa*. V priročniku so priporočene vsebine, ki jih izvajajo izvajalke vzgoje za zdravje v okviru primarnega zdravstvenega varstva za srednješolsko obdobje. Na tak način se poenoti vzgoja za zdravje za otroke in mladostnike po celotni Sloveniji. Poleg obveznih vsebin lahko izvajalke v šoli izvajamo tudi druge vsebine glede na vaše želje in potrebe.

Za načrtovanje dejavnosti nas odgovorni zaposleni na posamezni šoli kontaktirajo na spodnji kontakt. V kolikor je na posamezni šoli prišlo do morebitnih kadrovske sprememb in zamenjave odgovornega za zdravstveno vzgojo, vas vljudno prosimo, da nam to sporočite.

Kontaktne osebe: Janja Bokan, dipl. m. s., Jana Vitežnik, dipl. m. s.

E-pošta: janja.bokan@zd-go.si ; jana.viteznik@zd-go.si

Službeni telefon: 031 602 403

Telefon pisarne: (05) 33 83 255

Na služben mobilni telefon lahko kličete ob delavnikih od 7:00 do 15:00 ure. Če se zaradi narave dela ne javimo na klic, pošljite elektronsko pošto oziroma pokličite kasneje.

PROGRAM VZGOJE ZA ZDRAVJE V SREDNJIH ŠOLAH

Program vzgoje za zdravje za mladostnike oz. srednješolce se izvaja v srednjih šolah in je sestavljen iz različnih vsebinskih sklopov. Znotraj posameznega sklopa so vsebine, ki naslavlajo ključna področja zdravega načina življenja mladostnikov (medosebni odnosi, psihoaktivne snovi, preprečevanje in zgodnje odkrivanje rakavih obolenj...).

LETNIK	NASLOV ZV DELAVNICE	TRAJANJE POSAMEZNE DELAVNICE	NAMEN POSAMEZNE DELAVNICE
1.letnik Izvajalka: dipl. m. s.	»Preklopi na lajf!«	1 uri	Dijaki nadgradijo raven znanja in potrebnih informacij o tem, kako psihoaktivne snovi vplivajo na posameznikovo telesno, duševno in socialno stanje ter prometno varnost. Ob tem razvijajo čut za odgovorno ravnanje. Spoznajo značilnosti zasvojenosti z internetom in računalniškimi igrami ter tveganja uporabe spletnih socialnih omrežij. Dijake v delavnici spodbudimo h kritičnemu razmišljanju in lastni odgovornosti do uporabe in zlorabe alkohola.
	»Mens sana in corpore sano« (Zdrav duh v zdravem telesu)	1 ura	Dijaki spoznajo naloge in pravilno skrb za kožo (nega aknaste kože, sončne opekline...) ter pomen vsakodnevne osebne higijene. Seznanijo se glede pravilne uporabe kozmetike (branje oznak, sestavin, rok trajanja...), nevarnosti tetoviranja ter nevarnosti za okvare sluha.
2.letnik Izvajalka: dipl. m. s.	Temeljni postopki oživljanja z uporabo AED-ja	2 uri	Dijaki v prvem delu delavnice pridobijo teoretična izhodišča o pomenu zgodnje prepoznavne in pravilnem zaporedju ukrepov temeljnih postopkov oživljanja ter pravilni uporabi Avtomatskega Eksternega Defibrilatorja - AED. V nadaljevanju sledi praktičen preizkus preko različnih primerov.
	»Ljubezen je v zraku«	2 uri	Dijaki pridobivajo spretnosti pri izražanju lastnih čustev ter prepoznavanju in spoštovanju čustev drugih, razvijajo asertivnost in nenasilno komunikacijo. Vse to je pomembno za humane medosebne odnose ter odgovornega vedenja na področju spolnosti, ki vodi v zmanjšanje s spolnostjo povezanih tveganj.
3.letnik Izvajalka: uni. dipl. psih	»Ko ti življenje ponudi limone,...«	2 uri	Na teoretičnih predpostavkah Terapije sprejemanja in predanosti, razvite v tako imenovanem tretjem valu kognitivno vedenjskih terapij, bodo dijaki, s pomočjo vodenih aktivnosti, razvijali svojo psihološko prožnost. Psihološka prožnost posamezniku omogoča, da bolje razume sebe in v dani situaciji usmeri svojo energijo v tisto, kar zaznava kot pomembno v življenju. Dijaki se

			bodo naučili tehnik sproščanja in čuječnosti ter pridobili veščine za učinkovito spoprijemanje s stresom, neprijetnimi čustvi (npr. strahovi in anksioznostjo) in neprijetnimi mislimi.
4.letnik Izvajalka: dipl. m. s.	<i>Rakava obolenja in njihovo preprečevanje ter zgodnje odkrivanje</i>	1 ura	Dijaki pridobijo informacije o pomenu zdravega načina življenja ter o rednih vključevanjih v presejalne programe za zgodnje odkrivanje rakavih obolenj. Preko demonstracije na modelu dojk in modelu mod spoznajo pomen rednega in pravilnega samopregledovanja.

SVETOVALNICA ZA MLADE

Mladim se poraja veliko vprašanj, na katere velikokrat nimajo pravega odgovora in zaradi katerih se kdaj znajdejo v stiski, dilemi. Poleg tega pa za nasvet včasih ne vedo, na koga naj se obrnejo. Tudi v tem šolskem letu je vzpostavljena svetovalnica za mlade, s katero želimo priti v stik z mladimi oziroma jim pomagati ter jih usmeriti do ustreznega strokovnjaka. Svetovalnico lahko po predhodnem dogovoru izvedemo tudi na šoli v času odmora ali po zaključku pouka.

URNIK SVETOVALNICE	NAMEN SVETOVALNICE
<p><i>Vsak PRVI ponedeljek v mesecu od 13.00 do 14.30 v ZD Nova Gorica, vhod iz Gradnikovih brigad, prvo nadstropje levo, KABINET ZDRAVSTVENE VZGOJE.</i></p>	<p>Iščeš pravi odgovor? Iščeš odgovor na svoje posebno vprašanje, pa ne veš, koga bi vprašal? Te kaj žuli? Zdravstveno-vzgojne delavnice na tvoji šoli niso odgovorila na vsa tvoja vprašanja? Bi se želel še s kom drugim pogovoriti? ...</p>